

بسمه تعالی

حضور کودک معلول در خانواده - قسمت هفتم

کودک ناشنوا - قسمت دوم

دکتر محمد کمالی

در قسمت ششم درباره اهمیت شنوایی در رشد و تکامل کودک سخن گفتیم و از همین رو توجه به مسأله شنوایی کودک و فروم تشخیص کم شنوایی و ناشنوایی در سنین آغازین زندگی را یادآور شدیم تا بدین صورت با شروع سریع و به موقع برنامه های زبان آموزی، درمان و توانبخشی موجبات حضور فعال و مؤثر کودک را در زندگی آینده فراهم نماییم.

والدین محترم باید توجه داشته باشند که نقص شنوایی می تواند تأثیرات مخربی بر رشد و تکامل کودک داشته باشد. برخی از مهمترین این تأثیرات عبارتند از: تأثیر بر رشد گفتار و زبان، نقص شنوایی باعث خواهد شد که کودک کلمات ادا شده را درک نکرده و بدین شکل حافظه شنیداری وی خالی از لغات مورد نیاز گردد. در این میان توجه کودک تنها به مفاهیم عینی خواهد بود و در درک مفاهیم انتزاعی با مشکل بسیار جدی روبرو خواهد شد. این امر همچنین بر نحوه تلفظ کلمات و تولید گفتار، کاربرد دستور زبان و نحوه ترکیب افعال، اسم ها، ضمایر و ... تأثیر منفی خواهد گذارد. نقص شنوایی همچنین امکان ایجاد درجاتی از عقب ماندگی ذهنی در کودک را دارد. در برخی موارد دیده شده است که نقص شنوایی کودک بر محیط خانواده تأثیر منفی و نامطلوب گذارده و بر بهداشت روانی کودک و نوجوان ناشنوا و والدین مؤثر بوده است.

چنانچه به مواردی که در بالا ذکر شد توجه کافی نگردد ممکن است کودک و خانواده با عوارض مختلفی در طول زندگی روبرو شوند که مهمترین آنها عبارتند از اضطراب، عدم اعتماد به نفس، گوشه گیری و افسردگی، سوءظن های شدید و حساسیت بالا، ترس از محیط، احساس بی ارزش بودن و از همه مهمتر اختلال در برقراری روابط اجتماعی، توجه داشته باشید که این عوارض نه تنها در کودک و نوجوان ناشنوا پدیدار خواهد شد که در برخی موارد والدین نیز ممکن است به درجاتی این گونه عوارض را دارا شوند که در بیشتر موارد به پنهان سازی ناتوانی کودک و جداسازی او از محیط زندگی عادی منجر خواهد شد.

البته این نکته اساسی نباید فراموش شود که حتی با بیشترین میزان افت شنوایی امکان تحصیل برای کودک وجود خواهد داشت. توجه به جدول زیر می تواند، اندازه ای در این کمک کننده باشد.

بر اساس آنچه نوع کم شنوایی کودک تعیین می گردد می توان به وی توصیه کرد که از مدارس عادی یا و ویژه ناشنوایان استفاده کند. هر چند امروزه توصیه کلی به استفاده از مدارس عادی است لیکن توصیه زیر هم می تواند مدنظر والدین قرار گیرد. در صورت داشتن کم شنوایی شدید توصیه می شود کودک ضمن انجام برنامه تربیت شنیداری به مدارس عادی برود. در مورد کم شنوایی شدید تا عمیق هم در صورت عدم امکان استفاده از مدارس عادی از مدارس ویژه ناشنوایان استفاده شود لیکن در مورد کم شنوایی عمیق به بالا توصیه به استفاده از مدارس ویژه که عمدتاً در کتب درسی آنان نیز تجدید نظر شده است ، می شود. در زمینه استفاده از وسایل کمک شنوایی و توصیه های دیگری که به والدین لازم است ارائه شود ، در قسمت هشتم سخن خواهیم گفت.